

IFLA/UNESCO Public Library Manifesto 1994

Translation in Greek
Antonia Arahova
Librarian
National Library of Greece
Institute for Democracy Konstantinos Karamanlis

Η Διακήρυξη των IFLA/UNESCO για τη Δημόσια Βιβλιοθήκη 1994

[Ελληνική Μετάφραση]

Η ελευθερία, η ευημερία και η ανάπτυξη της κοινωνίας και των ατόμων συνιστούν θεμελιώδεις ανθρώπινες αξίες. Αυτές μπορούν να αποκτηθούν μόνο μέσω της δυνατότητας των καλά πληροφορημένων πολιτών να ασκούν τα δημοκρατικά τους δικαιώματα και να διαδραματίζουν ενεργό ρόλο μέσα στην κοινωνία. Η εποικοδομητική συμμετοχή και η εδραίωση της δημοκρατίας εξαρτάται από το ικανοποιητικό επίπεδο της παιδείας καθώς και από την ελεύθερη και απεριόριστη πρόσβαση στη γνώση, τη διανοήση, τον πολιτισμό και την πληροφορία.

Η δημόσια βιβλιοθήκη, η τοπική πύλη στη γνώση, παρέχει το βασικό πλαίσιο για τη δια βίου μάθηση, την ανεξάρτητη λήψη αποφάσεων και την πολιτιστική ανάπτυξη των ατόμων και των κοινωνικών ομάδων.

Αυτή η Διακήρυξη πιστοποιεί την πεποίθηση της UNESCO ότι η δημόσια βιβλιοθήκη αποτελεί μία ζωτική δύναμη για την εκπαίδευση, τον πολιτισμό και την πληροφόρηση και ταυτόχρονα ένα καίριο διαμεσολαβητή για την ενίσχυση της ειρήνης και της πνευματικής ευημερίας μέσω της νοητικής συγκρότησης των ανδρών και των γυναικών.

Η UNESCO για το λόγο αυτό ενθαρρύνει τις εθνικές και τοπικές κυβερνήσεις προκειμένου να υποστηρίζουν και να συμμετέχουν ενεργά στην ανάπτυξη των δημόσιων βιβλιοθηκών.

Η Δημόσια Βιβλιοθήκη

Η δημόσια βιβλιοθήκη είναι το τοπικό κέντρο πληροφόρησης προσφέροντας όλα τα είδη της γνώσης και της πληροφορίας προς εύκολη διάθεση στους χρήστες της.

Οι υπηρεσίες της δημόσιας βιβλιοθήκης παρέχονται στη βάση της ισότητας στην πρόσβαση για όλους, ανεξαρτήτως ηλικίας, φυλής, φύλου, εθνικότητας, γλώσσας και κοινωνικής τάξης. Ειδικές υπηρεσίες και υλικό πρέπει να παρέχονται σ' εκείνους τους χρήστες που δεν μπορούν, για οιονδήποτε λόγο, να χρησιμοποιήσουν τις συμβατικές υπηρεσίες και το υλικό, όπως για παράδειγμα τα άτομα με ειδικές ανάγκες, οι ασθενείς που νοσηλεύονται σε νοσοκομεία ή οι φυλακισμένοι.

Όλες οι ηλικιακές ομάδες πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να ανευρίσκουν υλικό σχετικό με τις ανάγκες τους. Οι συλλογές και οι υπηρεσίες είναι απαραίτητο να περιλαμβάνουν όλους τους τύπους των κατάλληλων μέσων που προσφέρει τόσο η σύγχρονη τεχνολογία όσο και οι παραδοσιακές μορφές πληροφόρησης. Η υψηλή ποιότητα και η συνάφεια με τις τοπικές ανάγκες και συνθήκες είναι θεμελιώδους σημασίας. Το υλικό πρέπει να αντανακλά τις σύγχρονες τάσεις και την εξέλιξη της κοινωνίας, καθώς επίσης και τη μνήμη της ανθρωπίνης προσπάθειας και τη φαντασία.

Οι συλλογές και οι υπηρεσίες είναι αναγκαίο να μην αποτελούν το αντικείμενο όποιας μορφής ιδεολογικής, πολιτικής ή θρησκευτικής λογοκρισίας ή εμπορικών πιέσεων.

Η Αποστολή της Δημόσιας Βιβλιοθήκης

Οι ακόλουθες βασικές αποστολές που αφορούν στην πληροφόρηση, τη βασική εκπαίδευση, την παιδεία και τον πολιτισμό πρέπει να βρίσκονται στον πυρήνα των υπηρεσιών της δημόσιας βιβλιοθήκης:

1. να δημιουργεί και να ενισχύει τις συνήθειες της ανάγνωσης στα παιδιά ήδη από τη πολύ μικρή ηλικία,
2. να υποστηρίζει τόσο την εξατομικευμένη όσο και την αυτοκαθοριζόμενη μάθηση καθώς και την επίσημη εκπαίδευση σε όλα τα επίπεδα,
3. να προσφέρει ευκαιρίες για προσωπική δημιουργική ανάπτυξη,

4. να διεγείρει τη φαντασία και τη δημιουργικότητα των παιδιών και των νέων,
5. να καλλιεργεί τη συναίσθηση της αξίας της πολιτισμικής κληρονομιάς, το θαυμασμό για τις καλές τέχνες, τα επιστημονικά επιτεύγματα και τις καινοτομίες,
6. να παρέχει πρόσβαση στις πολιτιστικές εκφράσεις όλων των παραστατικών τεχνών,
7. να ενθαρρύνει τον διαπολιτισμικό διάλογο και να αντιμετωπίζει ευνοϊκά την πολιτισμική ποικιλομορφία,
8. να στηρίζει την προφορική παράδοση,
9. να εξασφαλίζει πρόσβαση για τους πολίτες σε όλα τα είδη των τοπικών πληροφοριών της κοινότητας στην οποία ανήκουν,
10. να παρέχει επαρκείς υπηρεσίες πληροφόρησης στις τοπικές επιχειρήσεις, τις ενώσεις και τις ενδιαφερόμενες ομάδες,
11. να διευκολύνει την ανάπτυξη των βασικών δεξιοτήτων στην εκπαίδευση της πληροφορικής και τη χρήση των υπολογιστών,
12. να υποστηρίζει και να συμμετέχει σε δραστηριότητες και προγράμματα βασικής εκπαίδευσης για όλες τις ηλικιακές ομάδες, λαμβάνοντας η ίδια η βιβλιοθήκη πρωτοβουλίες για τέτοιες δραστηριότητες εάν κριθεί απαραίτητο

Χρηματοδότηση, νομοθεσία και δίκτυα

Η δημόσια βιβλιοθήκη κυρίως θα παρέχει δωρεάν υπηρεσίες. Η δημόσια βιβλιοθήκη αποτελεί ευθύνη των τοπικών και εθνικών αρχών. Πρέπει να υποστηρίζεται από συγκεκριμένη νομοθεσία και να χρηματοδοτείται από τις εθνικές και τοπικές κυβερνήσεις. Είναι αναγκαίο να αποτελεί ένα ουσιαστικό συστατικό οποιασδήποτε μακροπρόθεσμης στρατηγικής για τον πολιτισμό, την παροχή πληροφόρησης, τη βασική κατάρτιση και την εκπαίδευση.

Για να εξασφαλίζουν τον συντονισμό και τη συνεργασία των βιβλιοθηκών σε εθνικό επίπεδο, η νομοθεσία και τα στρατηγικά σχέδια πρέπει επίσης να καθορίσουν και να προωθήσουν ένα εθνικό δίκτυο βιβλιοθηκών βασισμένο στα συμφωνηθέντα επίπεδα της υπηρεσίας.

Το δίκτυο των δημόσιων βιβλιοθηκών πρέπει να σχεδιαστεί σε σχέση με τις εθνικές, περιφερειακές, ερευνητικές και τις ειδικές βιβλιοθήκες καθώς επίσης και τις βιβλιοθήκες στα σχολεία, τα κολέγια και τα πανεπιστήμια.

Λειτουργία και διοίκηση

Μια σαφής πολιτική πρέπει να διατυπωθεί, καθορίζοντας τους στόχους, τις προτεραιότητες και τις υπηρεσίες σε σχέση με τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας. Η δημόσια βιβλιοθήκη πρέπει να οργανωθεί αποτελεσματικά ενώ παράλληλα είναι αναγκαία η διασφάλιση των επαγγελματικών προτύπων της λειτουργίας της.

Η συνεργασία με τους σχετικούς εταίρους - παραδείγματος χάριν, ομάδες χρηστών και άλλους επαγγελματίες σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό καθώς επίσης και διεθνές επίπεδο - πρέπει να διασφαλιστεί.

Οι υπηρεσίες πρέπει να είναι προσβάσιμες σε όλα τα μέλη της κοινότητας. Αυτό απαιτεί κατάλληλα, από πλευράς αρχιτεκτονικού σχεδιασμού και λειτουργικότητας, κτήρια βιβλιοθηκών, καλές εγκαταστάσεις για ανάγνωση και μελέτη, καθώς επίσης και την σχετική πρόβλεψη για παροχή τεχνολογικής υποστήριξης στους χρήστες και επαρκή χρόνο κατά τον οποίο οι δημόσιες βιβλιοθήκες παραμένουν ανοιχτές στο κοινό. Προϋποθέτει εξίσου την ύπαρξη εξ αποστάσεων υπηρεσιών για εκείνους που δεν δύνανται να επισκεφτούν τη βιβλιοθήκη.

Οι υπηρεσίες της βιβλιοθήκης πρέπει να προσαρμοστούν στις διαφορετικές ανάγκες των πολιτών ανάλογα με το αν κατοικούν σε αγροτικές ή σε αστικές περιοχές.

Ο βιβλιοθηκάριος είναι ένας ενεργός μεσάζων μεταξύ των χρηστών και των πηγών. Η επαγγελματική και συνεχιζόμενη εκπαίδευση του βιβλιοθηκάριου κρίνεται απολύτως απαραίτητη για την εξασφάλιση επαρκών υπηρεσιών.

Εξ αποστάσεως προγράμματα εκπαίδευσης χρηστών πρέπει να οργανώνονται με σκοπό να βοηθήσουν τους χρήστες να αξιοποιήσουν όλες τις διαθέσιμες πηγές.

Εφαρμόζοντας τη Διακήρυξη

Οι ιθύνοντες για τη λήψη σχετικών αποφάσεων σε εθνικό και τοπικό επίπεδο και η βιβλιοθηκονομική κοινότητα ευρύτερα, σε όλο τον κόσμο, ωθούνται με το παρόν έγγραφο να εφαρμόσουν τις αρχές που εκφράζονται σε αυτή τη Διακήρυξη.

Η Διακήρυξη συντάχθηκε σε συνεργασία με τη Διεθνή Ομοσπονδία Βιβλιοθηκονομικών Ενώσεων και Ινστιτούτων (IFLA)